

Miljøforvaltningen må styrkes vesentlig!

Det er i år 50 år siden Miljøverndepartementet ble opprettet. Det ble født på en bølge av engasjement og håp, og var det første i sitt slag i verden. Vår første miljøvernminister var Olav Gjærevoll, Arbeiderpartiet. Hans mest virksomme politiske hovedgrep var å overføre planavdelingen fra Kommunaldepartementet til Miljøverndepartementet. Målet var å få en kunnskapsbasert og sektorovergripende forvaltning av de norske naturressursene.

Det neste viktige miljøforvaltningsgrepet ble tatt av regjeringen Brundtland i 1981. Da ble det opprettet egne miljøvernavdelinger hos fylkesmennene. På 1990-tallet fikk kommunene øremerkede midler for å ansette miljøvernledere. Norge ble med dette verdensledende med miljøkompetanse og klargjort ansvar på alle tre forvaltningsnivåer.

Dette forsøket på å bygge en sammenhengende miljøforvaltning, er i dag bevisst bygd ned og fratatt muligheter og myndighet. Da Solberg-regjeringen overtok, ble Gjærevolls reform straks reversert, og planavdelingen igjen gitt Kommunaldepartementet. Ap/Sp-regjeringen har videreført denne linja. Den tapende part er naturen og de framtidige generasjoner.

Landsmøtet i Besteforeldrenes klimaaksjon vil i anledning 50-årsjubiléet uttrykke sterk beklagelse over det som har skjedd, og krever at skadene på miljøforvaltningen repareres.

- **Som et viktig første steg må enten kommandostrukturen i miljøvernet gjenopprettes, eller så må en finne en annen løsning som ivaretar en helhetlig planlegging med klima og miljø i sentrum. Et viktig grep er å få planavdelingen tilbake til Klima- og miljødepartementet. Statsforvalterne må få tilbake full innsigelsesrett overfor kommunene. Alle kommuner må få tilbake faglig kompetente miljøvernledere.**
- Det må innføres forbud mot inngrep i våtmarker, som myrer og fjærområder. Dette er sårbare naturtyper og våre viktigste karbonlagre. De hindrer flom, renser vann og er levested for mange truede arter.
- Skogvernet som nå går med sneglefart, må forseres kraftig. Norge bør vurdere EUs anbefaling om plukkhogst i stedet for flatehogst. Det vil tjene klima, biomangfold, rekreasjonsinteresser og menneskelig trivsel.

Vi står midt i en global naturkrise og klimakrise. Tida er moden for at det blir tatt noen nye grep for framtida i tråd med Grunnloven § 112: «Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterleken.»